

VN/7678/2025

UTLYSNING

KVALITETSSTEGET FÖR MÅLTIDSTJÄNSTER, (RIKSOMFATTANDE ÅTGÄRD FÖR UTVECKLING AV MÅLTIDSTJÄNSTERNA)

(Programmet för hälsa och välfärd)

Allmän beskrivning av understödet

Utllysningen av en åtgärd för utveckling av kvalitetssteget för måltidstjänster är en del av verkställandet av det nationella programmet för hälsa och välfärd. Målet med programmet för hälsa och välfärd är att minska de välfärdsproblem och den sjukdomsbörda som de största folksjukdomarna och deras riskfaktorer orsakar, att öka befolkningens arbets- och funktionsförmåga och att minska hälso- och välfärdsskillnaderna mellan befolkningsgrupperna. Det långsiktiga målet är att minska behovet av social- och hälsovårdstjänster. Programmet samordnas av social- och hälsovårdsministeriet.

I programmet för hälsa och välfärd genomförs på ett förvaltningsövergripande sätt och tillsammans med organisationer åtgärder som gör det hälso- och välfärdsfrämjande arbetet mer verkningsfullt genom ibruktagande av metoder som har bedömts vara verkningsfulla. Inom programmet utvecklas också nya lösningar som baserar sig på totalekonomisk nytta och kostnadsnyttoeffekt. Målet med programmet är att främja människors hälsa och välfärd samt att minska hälso- och välfärdsskillnaderna.

Understödet är avsett för omfattande utveckling av kvaliteten på måltidstjänsterna för personer i arbetsför ålder på riksnivå.

Cirka 350 000 euro finns tillgängligt för understöden (under social- och hälsovårdsministeriets moment 33.03.31 för programmet för hälsa och välfärd).

När understöd beviljas förutsätts en självfinansieringsandel på 15 procent. Understödet får inte användas för vinstbringande ekonomisk verksamhet. Statsunderstödet får inte tillsammans med övriga offentliga stöd överstiga det maximala stödbelopp som fastställs i Europeiska gemenskapens eller Finlands lagstiftning och därför kan det beviljade understödets andel av de godkända kostnaderna också vara mindre än det belopp som sökts. Om den understödssökande är ett företag ska det i sin ansökan uppge erhållna de minimis-stöd, dvs. stöd av mindre betydelse, som inte snedvrider konkurrensen eller påverkar EU:s inre marknad negativt.

Statsunderstödet ska användas under tiden 1.5.2025–31.3.2027. Statsunderstödet ska användas, utvärderas och rapporteras senast 31.3.2027, inklusive deltagande i extern utvärdering av projektet.

Ansökningstiden börjar den 9 juni 2025 och går ut den 8 augusti 2025 kl. 16.15. Ansökningar som inkommit efter att ansökningstiden gått ut behandlas inte. Besluten om understödstagarna fattas så snart som möjligt efter ansökningstidens slut. De sökande meddelas skriftligen om beslutet.

VN/7678/2025

På understödet tillämpas statsunderstödslagen (688/2001).

För vad och vem är understödet avsett?

Understöd kan beviljas kommuner, samkommuner, universitet, organisationer, andra allmännyttiga samfund och företag. Även yrkeshögskolor som drivs i aktiebolagsform kan vara sökande. Enskilda personer kan inte beviljas understöd.

Det är önskvärt att understödssökande är projektkonsortier som består av flera organisationer. Då är en organisation den egentliga sökanden och understödet kan överföras till andra organisationer som ingår i konsortiet.

Målet för och genomförandet av den verksamhet som beviljas understöd

Föremålet för understödet är en åtgärd för omfattande utveckling på riksnivå av näringskvaliteten i de offentliga måltidstjänsterna och de måltider som serveras. Målet är att förbättra måltidstjänsternas kvalitet genom att gynna tillgången till hälsofrämjande måltidsalternativ¹, förbättra ansvarsfullheten i fråga om råvarorna samt utveckla måltidsmiljöerna samt näringshandledningen och -kommunikationen. Arbetet främjar också andelen inhemsk mat och livsmedelssäkerheten i måltidstjänsterna. Ett ytterligare mål är samtidigt att begrunda hur man inom måltidstjänsterna kan utveckla utnyttjandet av överbliven mat så att den når de befolkningsgrupper som för närvarande inte har möjlighet till massbespisning. Dessutom följer och bedömer projektet åtgärdernas verkningar och nytta både kvantitativt och kvalitativt med beaktande av minskningen av hälsoskillnaderna mellan olika befolkningsgrupper.

Understödstagaren ska hitta nya innovativa lösningar för att ta i bruk effektiva verksamhetskoncept² samt vidareutveckla och tillämpa fungerande metoder. Arbetet ska grunda sig på forskningsrön om hälsosamma måltidsalternativ och främja målet för hållbara och ansvarsfulla upphandlingar av livsmedel och måltidstjänster i den nationella strategin för offentlig upphandling. Det arbete som utförts i tidigare utvecklingsprojekt ska beaktas.

Stöd för kvalitetssteget³ för måltidstjänster inom offentliga och privata måltidstjänster.

Med måltidstjänster avses i denna utlysning offentliga måltidstjänster för personer i arbetsför ålder som har betydelse för folkhälsan, t.ex. personalrestauranger. Särskild

¹ Rekommendationer till olika befolkningsdumma om hälsofrämjande kost som baserar sig på evidensbaserad kunskap: [Närings- och matrekommendationer - Livsmedelsverket](#)

² Det finns flera verkningfulla verksamhetsmodeller, till exempel konceptet hjärtmärkesmåltid, näringsåtaganden, live i ratten, gemensamt kök, vardagliga hjältar o.d. Avsikten är dock inte att begränsa arbetet till en viss modell, utan tjänsteproducenten får i stor utsträckning utnyttja det tidigare utvecklingsarbetet.

³ Kvalitetssteg: utveckling av kvaliteten på måltidstjänster och måltider stöds

VN/7678/2025

uppmärksamhet ska fästas vid de befolkningsgrupper som har flest utmaningar med kosten⁴. I det riksomfattande projektet ska man kartlägga och utvärdera det tidigare utvecklingsarbetet (verksamhetskoncept, material osv.) och utifrån det planera en åtgärdshelhet för att främja matutbudet inom måltidstjänsterna enligt målen för hälsosamma måltidsalternativ och hållbara matupphandlingar⁵. Sökanden ska avgränsa objekten för utvecklingsverksamheten och motivera begränsningen.

- Projektet ska producera ett verksamhetskoncept som stöder matutbudet inom de offentliga måltidstjänsterna i enlighet med näringsrekommendationerna och målen för hälsosamma måltidsalternativ och hållbara matupphandlingar.
- Verksamhetskonceptet behandlar innehållet i de hälsosamma måltidsalternativen, inklusive kriterierna för näringskvaliteten, tillsammans med de aktörer som fattar beslut om måltidstjänsterna, såsom de kommunala beslutsfattarna och arbetsgivarna samt yrkesutbildade personer inom måltidstjänsterna (matsedel- och måltidsplanering, livsmedelsupphandlingar, recept, uppföljning) och samarbetspartner, såsom varuleverantörer och kunder. De metoder som används kan variera.
- Åtgärdshelheten omfattar uppföljning av kvaliteten på stödet för införandet av de hälsosamma måltidsalternativen och ansvarsfaktorerna för måltiderna.
- Projektet ska tillsammans med beställare och anbudsgivare av måltidstjänster kartlägga möjligheterna att utnyttja överbliven mat för personer som inte omfattas av måltidstjänsterna. I projektet synliggörs på det nationella planet de verksamhetskoncept som möjliggör att överbliven mat på ett förmånligt sätt kommer till nytta för medborgare som inte omfattas av måltidstjänsterna.
- I kvalitetsutvecklingen ska man beakta ekonomiska aspekter och kundorientering, såsom att maten smakar gott och blir uppäten.
- I projektet ska man göra upp en plan för hur näringskvaliteten och användningen av måltidstjänster i fortsättningen ska kunna följas upp nationellt. Verktygen för uppföljningen beskrivs bl.a. på statens näringsdelegations webbplats⁶, t.ex. utvärdering av matutbudets kvalitet, kundenkäter, bedömning av tjänstens omfattning och funktion, samt i Guiden för upphandling av ansvarsfulla måltidstjänster. I projektet ska man också stödja ibruktagandet av befintliga verktyg för uppföljning av måltidernas kvalitet. Projektet kan också föreslå nya uppföljningsverktyg.
- Inom projektet ska 1–2 samarbets- och diskussionsforum ordnas per år i takt med att åtgärden för utveckling framskrider. Till forumen ska inbjudas/Forum ska i så stor utsträckning som möjligt planeras och genomföras i samarbete med centrala intressenter, såsom statens näringsdelegation, jord- och skogsbruksministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Livsmedelsverket, Finlands miljöcentral och Institutet för hälsa och välfärd. Till forumen inbjuds många aktörer som ansvarar för offentliga och privata måltidstjänster.
- Projektet ska samarbeta med beställare och anbudsgivare av måltidstjänster samt med centrala näringsrelaterade aktörer, såsom Livsmedelsverket, statens näringsdelegation, Institutet för hälsa och välfärd, företag och organisationer inom branschen.

⁴ [Lösningar för att bygga ett hållbart samhälle](#)

⁵ Målet för hållbar livsmedelsupphandling i strategin för [offentlig upphandling](#).

⁶ Guiden för upphandling av ansvarsfulla måltidstjänster [Guiden för upphandling av ansvarsfulla måltidstjänster - Valto](#)

VN/7678/2025

- Projektet producerar ett förslag till vidareutveckling av denna helhet efter att åtgärden har avslutats.

Åtgärden stöder också uppnåendet av Finlands mål för hälsa, hållbarhet, proteinsjälvförsörjning och konkurrenskraft samt övergången till ett övergripande hållbart livsmedelssystem.

Det/De projekt som genomförs med understödet är omfattande på riksnivå, och genom sin verksamhet når de en betydande del av målgruppen/leverantörerna av måltidstjänster.

Av projektplanen ska tydligt framgå verksamhetens mål, åtgärder (genomförandesätt, valda metoder och deras lämplighet för denna målgrupp), arbetsskeden och resurser, resultat, förväntade

verkningar, mätare/eftersträvd förändring. Helheten ska vara en logisk kedja som bidrar till att de önskade verkningarna uppnås.

I projektet ska man både kvantitativt och kvalitativt följa upp och utvärdera hur genomförandet av projektets åtgärder lyckas samt deras verkningar och nytta. I utvärderingen ska man synliggöra hur minskningen av hälsoskillnaderna mellan olika befolkningsgrupper, inklusive jämställdheten mellan könen, beaktas i åtgärden. För programmet för hälsa och välfärd har valts en utomstående aktör (Motiva) som gör en helhetsutvärdering av programmets konsekvenser. Den som gör helhetsutvärderingen av programmet ska tillsammans med projektaktörerna göra upp en utvärderingsplan för åtgärden när åtgärden inleds. Projektaktören sammanställer kvalitativ och kvantitativ information enligt beskrivningen i utvärderingsplanen under åtgärden och överlämnar den samlade utvärderingsinformationen till Motiva för slututvärderingen.

Kommunikations- och interaktionsplan

Kommunikationen har en väsentlig roll när det gäller projektets framgång och uppnående av målen. Till ansökan om understöd ska bifogas en kommunikations- och interaktionsplan som innehåller uppgifter om kommunikationens mål, målgrupper, åtgärder, resultat som eftersträvas, indikatorer samt resurser och ansvariga för kommunikationen.

Syftet med kommunikationen är att stödja ett öppet, förtroendefullt, interaktivt och effektivt samarbete mellan projektkonsortiet, de regionala aktörerna och målgruppen. I uppstartsfasen av projektet stöder kommunikationen projektets interna dialog och diskussionerna med olika intressenter. I genomförandefasen skiftar kommunikationens fokus till att stödja genomförandet samt informera intressenterna och målgrupperna. I projektets införlivande- och spridningsfas ligger fokus på att göra projektets produkter och resultat kända. Projektets kommunikation ska vara inspirerande och uppmuntrande för målgrupperna för att man ska kunna stödja en förändring av beteendet. För kommunikationen bör flera kanaler användas.

Aktörer som får projektunderstöd måste följa de allmänna kommunikationsanvisningarna för understödspaketet.

VN/7678/2025

Ansökan om understöd

Av ansökan till projektet för en riksomfattande åtgärd för utveckling av måltidstjänsternas kvalitet ska framgå följande:

- Projektets mål, de åtgärder som planerats för att målen ska uppnås och de resultat som eftersträvas. Målen och åtgärderna har beskrivits på ett sådant sätt att det är möjligt att bedöma om projektet uppfyller de villkor som ställs på understödda projekt i lagstiftningen.
- Avsiktsförklaringar eller någon annan beskrivning av vilka framgår delgenomförarna och deras deltagande i projektet. En beskrivning av det planerade samarbetet mellan genomförarna.
- En beskrivning av de åtgärder som ska vidtas för att säkerställa målgruppens deltagande och möjligheter att påverka utvecklandet och utvärderingen av tjänsterna (t.ex. erfarenhetsexperter är representerade i projektorganisationen).
- En bedömning av eventuella risker.
- Uppgifter om projektpersonalen (inkl. chefsnivån) i de organisationer som genomför projektet och fördelningen av personalresurserna.
- Ett förslag om tillräckliga resurser (inkl. reserveringar för resekostnader).
- En tidsplan för genomförandet av projektet samt uppgifter om de viktigaste åtgärderna och en tidsplan för dessa separat för varje månad.
- Preliminär sammansättning av projektets styrgrupp.
- En beskrivning av hur verksamheten och resultaten kommer att utvärderas och följas upp. I ansökan förbinder sig sökanden till kontinuerlig rapportering och till beskrivning av verksamhetskoncepten i Innokylä.

Ansökan om understöd ska göras med en ansökningsblankett, och på denna redogör sökanden för planen för den verksamhet som ska genomföras med understödet och en uppskattning av kostnaderna för verksamheten. Separata projektplaner eller andra bilagor beaktas inte i bedömningen. Avsiktsförklaringarna kan bifogas, men de är inte nödvändiga i ansökningsskedet.

Ansökningsblanketterna finns på social- och hälsovårdsministeriets webbplats. Ansökan med referensen VN/7678/2025 skickas till registratorskontoret på adressen [kirjaamo.stm\(at\)gov.fi](mailto:kirjaamo.stm(at)gov.fi).

Bedömning av ansökningar

Understöden baserar sig på prövning. Bedömningen och jämförelsen av ansökningarna baserar sig på en helhetsbedömning där följande beaktas:

- Överensstämmelse och kvalitet i förhållande till målen för den verksamhet som ska stödjas.
- Genomförbarhet för projektets genomförandeplan och ekonomiska plan.
- Potential att åstadkomma de eftersträlvade förändringarna.

Bedömningskriterierna beskrivs i detalj i en separat bilaga.

Allmänna förutsättningar enligt statsunderstödslagen

Social- och hälsovårdsministeriet kan bevilja understöd endast om de allmänna förutsättningarna för beviljande av understöd enligt statsunderstödslagen uppfylls.

VN/7678/2025

Ministeriet beaktar de allmänna förutsättningarna också vid beslut om understödets belopp.

Allmänna förutsättningar för beviljande av statsunderstöd är (7 § 1 mom. i statsunderstödslagen)

- det ändamål för vilket statsunderstöd söks är samhälleligt godtagbart
- beviljandet av understöd är motiverat med avseende på de mål som ställts upp för användningen av statsunderstödet
- beviljandet av statsunderstöd är nödvändigt när man beaktar annat offentligt stöd som den sökande erhållit samt arten och omfattningen av projektet eller verksamheten
- beviljandet av statsunderstöd bedöms inte orsaka mer än ringa snedvridning av konkurrensen och verksamheten på marknaden.

Hinder för beviljande av understöd

Till exempel följande omständigheter kan utgöra hinder:

- Ministerierna avslår ansökan om sökanden väsentligt har försummat sin skyldighet att lämna ministeriet uppgifter för kontroll av användningen av tidigare beviljade understöd.
- Ansökan avslås om den lämnas in efter utsatt tid.

Övriga villkor för användning av understödet

- Understödet får enbart användas för det ändamål som det har beviljats för.
- Ministeriets understöd kan täcka högst den andel av de godtagbara kostnaderna för verksamheten eller projektet som anges i denna utlysning och som fastställts i understödsbeslutet. Understödet får inte heller tillsammans med andra offentliga stöd överstiga beloppet av de godtagbara kostnaderna. De godtagbara utgifterna definieras i understödsbeslutet och dess bilagor.
- Till godtagbara kostnader räknas förvaltningskostnader, personalkostnader, rese- och inkvarteringskostnader samt andra kostnader som nämns ovan och som är nödvändiga för att uppnå målet.
- Understödsstagaren ska ha sin ekonomi och förvaltning ordnad på behörigt sätt.
- En redogörelse för hur understödet har använts ska lämnas in senast det datum som anges i beslutet.
- Social- och hälsovårdsministeriet har rätt att i samband med utbetalningen av statsunderstöd och övervakningen av användningen utföra nödvändiga granskningar av understödsstagarens ekonomi och verksamhet (16 § i statsunderstödslagen).
- Mottagaren av understödet ska utreda sin eventuella skyldighet att iaktta upphandlingslagstiftningen och beakta den i sin verksamhet. Även en mottagare som inte hör till staten, kommunerna eller församlingarna kan vara skyldig att konkurrensutsätta sina upphandlingar enligt förfarandena i upphandlingslagen.
- Om understödsstagaren uppfyller kännetecknen för en offentligrättslig inrättning (till exempel om över hälften av finansieringen är offentlig), ska understödsstagaren iaktta upphandlingslagen i all upphandling.

VN/7678/2025

- Om understödstagaren får understöd för en specifik upphandling till över 50 procent av upphandlingens värde, ska understödstagaren iaktta upphandlingslagen i den upphandlingen. (Lagen om offentlig upphandling och koncession 1397/2016).

Rapportering av resultaten och användningen av understödet

De utvalda genomförarna ska rapportera resultaten och användningen av understödet till social- och hälsovårdsministeriet var sjätte månad som utfall av åtgärderna och ekonomiska nyckeltal.

Mer information

Kasper Holmberg, specialsakkunnig, tfn 0295 163350, fornamn.efternamn@gov.fi

Allmänt om statsunderstöd: <https://stm.fi/sv/statsunderstod-ansokan-anvandning-och-tillsyn>